

TOIMINTAKERTOMUS 2006

Sydän-Hämeen huussikilpailu 2006

Voittajat

- sarja hurmaavin huussi (vas)
- huvittavin huussi (alla)

Käymäläseura Huussi ry:n

palvelukokonaisuuden muodostavat

- yleinen valistus kuivasanitaation eduista ja menetelmistä
- koulutus ja esitykset omissa ja muiden järjestämissä koulutustilaisuuksissa
- verkkosisällön ja julkaisun tuotanto
- neuvonta ja (jäsenetu)tuotteet
- tapahtuma- ja näyttelyjärjestäminen.

1. YLEISTÄ

Vuonna 2002 perustetun puoluepoliittisesti sitoutumaton Käymäläseura Huussi ry (KSH) edistää kuivasanitaatioon perustuvaa DT-teknologiaa (dry toilet technology) niin Suomessa kuin maailmallakin. DT-teknologiaan kuuluu olennaisena osana ihmisten jätteen asianmukainen käsittely sekä hallittu ja hygieeninen ravinnekierto. Jokaisella pitäisi olla oikeus terveelliseen ympäristöön ja sitä edistävään sanitaatioon. Kertomusvuosi on yhdistyksen viides toimintavuosi.

Toiminnan painopiste oli edelleenkin ulkopuolisella rahoituksella toteutetuissa hankkeissa. Niillä kasvatettiin kokemus- ja tietovarantoa kotimaan ja maailmanlaajuisen kuivasanitaation edistämistyön välineeksi. Jokaisella ihmisellä pitäisi olla oikeus terveelliseen ympäristöön ja sitä edistävään sanitaatioon. Toistaiseksi kunnollinen sanitaatio puuttuu noin 2,6 miljardilta ihmiseltä – kolmannes maailman väestöstä on vailla käymälää.

Kertomusvuosi oli erittäin toimelias. Suunnitellut hankkeet käynnistyivät ja etenivät. Saatu toimitila vaihdettiin suurempaan, ja näin saatiin siirrettyä yhdistyksen hallintoa hiljalleen yhteen

paikkaan. Yhdistyksen jäsenet joutuivat tekemään entistäkin enemmän vapaaehtoistyötä, jotta toiminta ja rahoitus pysyivät tasapainossa. Erilaisten hankekäytäntöjen, vapaaehtoisten, harjoittelijoiden, opinnäytetyön tekijöiden ja palkattujen hanketyöntekijöiden toiminnan yhteensovittaminen, hankerahoittajien erilaisten käytäntöjen oppiminen ja vastuun kantaminen toteutuksen oikeellisuudesta ja tuloksellisuudesta vei runsaasti aikaa ja teetti paljon lisätyötä, joka tehtiin pääosin vapaaehtoistyönä.

KSH on viitenä toimintavuonna saanut toimeliaan maineen. Sitä pidetään luotettavana hankkeiden toteuttajana ja yhteistyökumppanina sekä toiminnallisessa että taloudellisessa mielessä. Uusia yhteistyökumppaneita on tullut toimintavuoden aikana. Monet yhteydenotoista ovat olleet niin vaativia, ettei yhdistys nykyisillä resursseillaan voisi edes kuvitella vastaavansa niihin – ehkä jonakin päivänä. Jäsenmäärä kasvaa noin jäsenen viikkovauhtia, mikä kertonee toiminnan tarpeellisuudesta. Yhdistyksen strategian tarve on ilmeinen ja sen laatimista on jatkettu kertomusvuoden aikana.

2. HALLINTO

Yhdistyksen toimisto, lähinnä hanketoimisto, sijaitsi Kehräsaarella (A 208). Hallituksen jäsenet käyttivät yhä omia tilojaan ja koneitaan, mutta hanketyöntekijä ja harjoittelijat sekä messutavarat löysivät tiensä toimistolle. Tilaa käytettiin myös neuvottelutilana. Uuden hankkeen myötä oli löydettävä lisää tilaa ja se löytyikin käytävän toiselta puolelta, huone A 214. Yhdistys hankki lisää kierrätyshuonekaluja ja sermejä tilanjakajiksi, ja hallinnonkin muuttoliike saman katon alle pääsi jatkumaan.

Yhdistys on Tampereen Ekokumppanit Klubin yhteisöjäsen. Toimintavuonna se hyväksyttiin Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPA:n jäseneksi ja luopui Ekoinfo-yhdistyksen jäsenyydestä. KSH on perustajajäsenenä WTO:ssa (World Toilet Organisation).

2.1. Hallitus

Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat toimintavuonna 2006 varsinaisina hallituksen jäseninä Asta Rajala (pj.), Raini Kiukas (siht.), Suvi Holm, Harri Mattila ja Kaj Paavola ja Jaana Röytiö sekä varajäseninä Ilari Karppi, Jari Teerimäki ja Kalevi Tuli. Tilintarkastajana toimi Heikki Suominen.

Hallitus kokoontui 10 kertaa (yksi sähköpostikokous) ja käsiteltyjen pykälien määrä oli n. 150. Lisäksi hallituksen asettamat valmistelevat jaostot (kansainvälinen, markkinointi- ja viestintä-, talous- ja strategiajaosto), kokoontuivat vaihtelevasti valmistellen hallitukselle asioita. Lisäksi hankkeilla oli omia ohjausryhmiä. Käytäntö on hioutumaton, mutta kehittämiskelpoinen. Jaostojen voi jatkossa olettaa nopeuttavan hallitustyöskentelyä. Toimintavuonna kokoukset olivat jälleen työntäyteisiä, keskustelevia ja kolmen, neljänkin tunnin pituisia.

Yhdistyksen toimintavuoden kevätkuukauskokous pidettiin 27.3. Biolanin pääkonttorilla ja syysvuosikokous maailman käymäläpäivänä 19.11. ympäristökeskuksessa. Moreenissa.

2.2. Jäsenistö

Jäsenistön määrä oli vuoden 2006 lopussa 320 jäsentä, joista yritysjäseniä oli 17 ja yhteisöjäseniä kuusi. Jäsenmäärä kasvaa tasaisesti. Sellaisia henkilöitä ja organisaatioita varten, joille jäsenyys ei sovi mutta tiedonsaanti kiinnostaa, perustettiin Huussi-postituslista. Jäsenet saivat jäsenpostia kahdesti vuodessa, heille postitettiin yhdistyksen suomenkieliset julkaisut ja verkkosivujen uudistamisen yhteydessä kiinnitettiin erityistä huomiota jäsenten palvelemiseen www-sivuston avulla.

2.3. Henkilöstö

Yhdistyksellä ei edelleenkään ollut vakituista henkilökuntaa, vaan työllistettyjä, harjoittelijoita ja hankehenkilökuntaa. Kati Hinkkanen toimi *Kuivakäymälät turvallisesti Eurooppaan* -hankkeen päällikkönä koko toimintavuoden ja Sari Huhtanen aloitti projektikoordinaattorina *Sambian kuivasanitatiohankkeessa (ZASP)* toukokuussa. Palkeet-projektin kautta tullut Merja Lounekari toimi DT2006-konferenssisihteerinä kevätkauden. Virve Jylhäsalonen toimi puolipäiväsenä työllistettynä tiedottajana, kunnes työllistyi heinäkuussa. Satu Rosenlund teki harjoitustöinään yhdistykselle uudet www-sivut.

Mari Äijälä TAMKista suoritti työharjoittelun suunnittelemana yhdistykselle uutta messuosastoa. DT2006-konferenssin näyttelyassistentteina toimivat TAMKista Leena Vedenpää ja Elena Haapanen. He kokosivat näytteilleasettajapalautteet ja ovat tekemässä näistä yhdessä lopputyön Environmental Engineerin -koulutusohjelmassa. Tradenomiopiskelija Maria Vuorisen DT2006-aiheinen harjoittelu ja lopputyö liittyvät tapahtumamarkkinointiin ja tapahtuman arviointiin. HAMKin opiskelija Helmi Mentula oli harjoittelijana Sambia-projektissa kolme kuukautta, ja Ilkka Pulkkinen aloitti vapaaehtoistyöt alueella marraskuun lopussa.

3. TAPAHTUMAT JA YHTEISTYÖKUMPPANIT TOIMINTAVUONNA 2006

3.1. DT2006 Konferenssi

DT2006-tapahtuma Tampereen ammattikorkeakoululla 16.–19.8. koostui seuraavista osioista:

- DT2006 – 2nd International Dry Toilet Conference 16.–19.8.2006
- Kuivakäymälä DT2006-näyttely – Exhibition 16.–19.8.2006
- Suomen Kuivakäymäläpäivä 18.8.2006: *Kuis pyyhkii haja-alueella – Onko huussista vientituotteeksi?*
- Oheistapahtumat: retket Molok Oy:lle Nokialle ja Kangasalan yhteiskylään
- Get-together ja Kuivakäymälä DT2006-näyttelyn avajaiset, Tampereen kaupungin vastaanotto Raatihuoneella 17.8., Konferenssi-illallinen Mobiliassa 18.8. ja vapaamuotoinen päätöstilaisuus Viikinsaareissa 19.8.

DT2006-tapahtuman tavoitteiksi asetettiin syventää alan verkostoitumista ja tuottaa uusia kontakteja. Tapahtumalla haluttiin lähentää eri toimijoita kuten tutkijoita poikkitieteellisesti, asiantuntijoita, virkamiehiä, kansalaisjärjestötoimijoita ja kuivakäymälätoimialan edustajia (laitevalmistajat ja jälleenmyyjät). Lisäksi kuivasanitaation tunnettuutta Suomessa edistettiin järjestämällä suomenkielinen kuivakäymäläpäivä ja hoitamalla mediasuhteita tapahtuman edellä, aikana ja jälkeen.

Konferenssin järjestäjinä toimivat Käymäläseura Huussi ry (KSH), Tampereen ammattikorkeakoulu TAMK ja Tampereen teknillinen yliopisto TTY. Tapahtumakokonaisuuden käytännönjärjestelyistä vastasi järjestelytoimikunta. Tieteellinen toimikunta muodostettiin keskeisten yhteistyökumppaneiden edustajista. Tieteellisen toimikunnan puheenjohtajana toimi Eeva-Liisa Viskari (TAMK) ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajana Marjukka Dyer (TAMK). KSH:n edustajana ja monitoimijana, lähinnä valmistelua yhdistyksen osalta ja kannalta koordinoimassa oli yhdistyksen puheenjohtaja Asta Rajala.

Tieteellinen toimikunta kokoontui osittain virtuaalisesti pitkien välimatkojen vuoksi. Käytännössä kokouksissa kävivät suomalaiset jäsenet. Tieteellisen toimikunnan työ ajoittui aiemmaksi. Paikallisen järjestelytoimikunnan kokoustahti tiivistyi tapahtuman lähetessä.

DT2006-konferenssi sai tieteellisen sisällön tuottamiseen tukea ulkoasiainministeriöltä, Maj ja Tor Nesslingin -säätöiltä, Suomen Akatemialta ja ympäristöministeriöltä. Ulkoasiainministeriö antoi matkatukea kehitysmaiden osanottajille. Vierailukohde Molok Oy kustansi busseja, Kangasalan Osuuspankki ulkomaanrahaliiikenteen osallistuen myös kustannuksiin ja Tampereen Vesi osallistui illallisen kustannuksiin. Mediasähköpostitus tehtiin Moreenian Tiedotus.com-verkkopalvelua käyttäen.

3.1.2. Kuivakäymälä 2006 -näyttely

Kuivakäymälä 2006 -näyttely TAMKissa (Teiskontie 33) oli yleisölle avoinna koko konferenssin ajan sekä lauantain. Näytteillä olivat kaikki Suomessa yleisesti saatavilla olevat kotimaiset ja tuontilaitteet, -mallit ja tekniikat. Näyttelyn tavoitteena oli tutkimuksen, sosiaalisen ja käytännön näkökulman kohtaaminen, näytteilleasettajien ja muiden toimijoiden verkostoituminen ja yritystoiminnan tunnettuuden kasvattaminen. Neljätoista näytteilleasettajaa esitteli valmistamiaan ja/tai maahantuomiaan laitteita, teknisiä ratkaisuja ja osaamistaan.

3.1.3. Suomenkielinen kuivakäymäläpäivä:

Suomenkielinen seminaari *Kuis pyyhkii haja-alueella – Onko huussista vientituotteeksi?* oli samalla yhdistyksen kesäseminaari. Yhdistys on perustamisvuodesta saakka järjestänyt joka kesä eri puolilla Suomea kuivakäymäläseminaarin. Kesän 2006 seminaari yhdistyi DT2006-konferenssiin. Järjestelyn tarkoituksena oli säästää voimavaroja, tuoda konferenssipaikalle suomalaisia vesi- ja jätehuollon ammattilaisia ja asiantuntijoita ja samanaikaisten taukojen ja yhteisen oheisohjelman avulla lähentää suomalaisia ja kansainvälisiä toimijoita. Suomi-päivään osallistui sekä virkamiehiä että kuivakäymälän käyttäjiä. Yhdistyksen sihteeri Raini Kiukas järjesti suomalaisen kuivakäymäläpäivän. Päivän järjestämiseen saatiin tukea Maa- ja vesitekniikan tuelta. Osa päivän esitelmistä muodostaa Ympäristö ja Terveys -lehden (nro 8/2007) keskeisen sisällön.

3.2. Omamökki06

Helsingin Messukeskuksessa vuosittain järjestettävä tapahtuma OmaMökki -messut on ollut jo muutaman vuoden yhdistyksen tärkein tiedotustapahtuma. Messuilla käy lähes 80 000 ihmistä, joista moni poikkeaa yhdistyksen osastolla. Yhdistyksen joka päivä järjestämät tietoisut ovat olleet erittäin suosittuja.

3.3. Muut tapahtumat

Yhdistys osallistui mm. Asta-messuille Tampereella, TerveTalo -messuille Luopioisiin, Maailman Vesipäivän tapahtumaan TAMK:ssa, Kuopion puutarhamessuille, Helsingin sosiaalifoorumiin ja Unicefin Maailman Janopäivän avajaisiin Helsingin Narinkkatorilla.

4. VUODEN HUUSSITEKO -PALKINTO JA MUUT KUNNIAMAININNAT

Suomen Turusta 2002 ansiokkaalla tavalla aloitettua Vuoden huussiteko -palkintokäytäntöä jatkettiin. Vuonna 2006 palkittavana oli ulkoasiainministeriön globaaliasioiden osaston kansainvälisen ympäristöpolitiikan yksikkö. Erityisesti talikon luovutuksella haluttiin muistaa ja kiittää Kari Karankoa ja Jyrki Nissilää ja heidän avustajiaan, jotka ovat mahdollistaneet yhdistyksen järjestämät kansainväliset konferenssit. Palkintopuheessa Asta Rajala totesi: ”Yksikön toimialaan kuuluvat niin kestäväan kehitykseen liittyvät kysymykset kuin YK:n ympäristöohjelman eteenpäin vieminenkin mukaan lukien vesi- ja sanitaatiokysymykset. Ulkoasianministeriön globaaliasioiden osaston ympäristöpolitiikan yksikkö on toimillaan lievittänyt maailman sanitaatio-ongelmaa tukemalla kuivasanitaatiota muiden vesi- ja sanitaatiohankkeiden rinnalla.”

Käymäläseura Huussi ry:tä huomioitiin toimintavuonna:

1. Pirkanmaan ympäristökeskus antoi kunniamaininnan 25. 10. työstä kuivasanitaation edistämiseksi erityisesti kehitysmaissa.
2. Suomen vesiensuojeluyhdistysten liitto palkitsi Vesien- ja ympäristönsuojelupalkinnolla aktiivisesta ja innovatiivisesta toiminnasta käymäläkulttuurin elvyttämiseksi.
3. Tulevaisuuden tutkimuksen seura antoi huomionosoituksen KSH:lle. Huomionosoituksella huomioidaan arjen tekoja ja ilmiöitä, joilla katsotaan edistävän kansalaisten oma-aloitteisuutta ja siten parempaa tulevaisuutta.
4. Yhdistyksen hallitus haki ja sai yhdistyksen sihteeri Raini Kiukkaalle Keskon Kestävän kehityksen palkinnon.

5. MENEILLÄÄN OLEVAT HANKKEET

5.1. Kuivakäymälät turvallisesti Eurooppaan, Leader-rahoitteinen jatkohanke

Hankkeen tavoitteena oli mallikohteiden rakentaminen Suomeen ja kolmeen muuhun EU -maahan sekä käymäläjätteiden käsittelyn ohjeistaminen. Kuivakäymäläopas valmistui ja sai suuren suosion. Viroon rakennettiin mallikohteita ja opas käännettiin viroksi. Espanja oli tutkimuskohteena ja opas käännettiin espanjaksi. Latvian kohteiden rakentaminen käynnistyi ja opas ilmestyi myös latviaksi.

5.2 ZASP-sanitaatiohanke Sambiassa Kalokon Luansobe-Luankuni alueella

Sambian maaseudulla sanitaatio on kehittymätöntä. Käytössä on pääasiassa maakuoppia, mutta iso osa väestöstä tekee edelleen tarpeensa puskiin. ZASP-sanitaatiohankkeella parannetaan yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa Sambiassa Luansobe-Luankuni -alueen (Environmental programme area) noin 10 000 asukkaan sanitaation tilaa ja lisätään siten ihmisten hyvinvointia ja tietoisuutta sanitaation ja hygienian tärkeydestä.

Alueella on tehty esiselvitykset, käynnistetty koulutus ja aloitettu käymälämallien suunnittelu. Hankkeen omarahoituksen saamiseksi ja asiasta tiedottamiseksi käynnistettiin Huussikummi-keräys juuri ennen tilikauden loppua. Keräys sai laajan suosion.

6. TALOUS

Toimintavuonna 2006 kirjanpidon ja palkanlaskennan hoiti Messukylän tilitoimisto ja yhdistyksen pankkina toimi Kangasalan Osuuspankki. Yhdistyksen rahaliikenne on kasvanut ensimmäisen vuoden muutamasta sadasta eurosta yli kolmeensataantuhanteen euroon. Vakituisen hallintoasioiden hoitajan puute vaikeutti esim. jäsentulojen tarkkaa seurantaa. Jokaisella hankkeella on ollut oma tili seurannan helpottamiseksi.

Tulos oli positiivinen johtuen Leader-hankerahojen saamisesta jälkikäteenä. Kertomusvuonna saatiin maksettua takaisin neljän hallituksen jäsenen takaama pankkivelka. Edelleenkin yhdistyksellä on tilapäisrahoitusta. Taseessa ollut virhekirjaus on korjattu. Alkaneena toimintavuonna myös tilintarkastus siirtyi ammattitoimistoon.